

Informace ze zdravotnictví Plzeňského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Plzeň
14.8.2003

2

Činnost oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v roce 2002

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní činnosti tuberkulózy a respiračních nemocí je výkaz A (MZ) 1-01 za rok 2002. Podkladem pro zpracování dat o lůžkové péči je výkaz L (MZ) 1-02 za rok 2002. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví za analyzovaný rok.

V minulých letech byly údaje uváděny pouze za zdravotnická zařízení rezortu zdravotnictví, od roku 2000 jsou data uváděna za zdravotnická zařízení všech zřizovatelů (tj. rezortu dopravy, obrany, spravedlnosti, vnitra a zdravotnictví).

Ambulantní péči na 30 odděleních a pracovištích TRN v Plzeňském kraji zabezpečovalo 25,14 lékařů a 46,65 středních zdravotnických pracovníků (přepočtený počet, včetně smluvních pracovníků). V průběhu roku poskytla tato pracoviště celkem 163 165 ošetření (vyšetření), průměrně 6 490 ošetření (vyšetření) na 1 lékaře (přepočtený počet, včetně smluvních pracovníků).

Ambulantní pracoviště evidovala celkem 5 696 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho ve skupině R1 ¹⁾ 47,7 % osob a ve skupině R2 ²⁾ 52,3 %. Děti mladší 15 let představovaly z celkového počtu osob evidovaných pro zvýšené riziko onemocnění tuberkulózou 4,2 % (viz.tabulka č.1.1).

Na pracovištích TRN bylo evidováno celkem 7 609 osob pro vyšší riziko onemocnění plicní rakovinou. Z těchto osob tvořili kuřáci s vysokým konzumem cigaret 97,3 %, 2,5 % byly osoby s profesionální expozicí kancerogenů a 0,2 % osoby s dysplastickými buňkami ve sputu.

¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny se zařazují osoby jestliže:

- a) mají závažné přidružené nemoci
- b) mají závažné přidružené podmínky
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

Tuberkulinový test byl proveden celkem u 10 435 osob, z toho 7 991 dětí. Výsledek tbk testu v intervalu 0 – 5 mm mělo 73 % vyšetřených osob, 22,3 % v intervalu 6 – 15 mm a 4,7 % nad 15 mm. Nově, či na základě negativní tuberkulinové zkoušky, bylo u 6 558 osob provedeno BCG očkování, z toho 6,16 % u dětí ve stáří 0 až 42 dní, 12,04 % u 2letých dětí, 79,95 % u 11 letých dětí a 1,85 % u ostatních osob.

Komplikace po BCG očkování byla zaznamenána u 0,3 % očkovaných osob.

Většina novorozenců byla očkována v porodnicích, pouze 8,4 % novorozenců bylo očkováno až na pracovištích TRN a jen 0,2 % dětí z živě narozených v roce 2002 nebylo do 42 dnů svého života očkováno.

Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích TRN dispenzarizováno 30 456 osob, v tom 56 % mužů. Nově zjištěná onemocnění tvořila 13,2 % dispenzarizovaných a u dětí to je 1,96 %. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitis (42,9 %), astma bronchiale (29,2 %) a zánětlivá onemocnění plic (11 %). Pro zhoubné novotvary dýchacího ústrojí bylo dispenzarizováno 1,4 % osob.

V roce 2002 bylo dispenzarizováno 4 019 osob pro nově zjištěná onemocnění, v tom 54 % mužů. Nejčastější příčinou dispenzarizace u nově zjištěných onemocnění byla chronická bronchitis (31,9 %), zánětlivá onemocnění (28,4 %) a astma bronchiale (24,6 %). Pro zhoubné novotvary u nově zjištěných onemocnění bylo dispenzarizováno 3,3 % osob.

Činnost lůžkových plicních oddělení ³⁾

Akutní léčebnou péči 1 746 hospitalizovaným pacientům na lůžkových plicních odděleních nemocnic NsP Klatovy (20 lůžek) a FN Plzeň (57 lůžek) poskytovalo 11,29 lékařů (přepočtený počet). Počet obsazených lůžek na 1 lékaře (přepočtený počet) a den činil 4,9. Průměrná ošetrovací doba byla 11,6 dnů s využitím 261,8 dnů.

Dlouhodobou léčebnou péči hospitalizovaným pacientům v odborných léčebných ústavech poskytuje v Plzeňském kraji Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí Janov (195 lůžek) a Psychiatrická léčebna Dobruška (62 lůžek). Využití lůžek těchto dvou léčebných ústavů viz. tabulka č. 2 a 2.1.

Vypracovala: Jaroslava Kerestešová

³⁾ Pokud není uvedeno jinak, prezentované údaje se týkají roku 2002 a jsou napočteny na obyvatelstvo k 31.12.2002. Údaje týkající se zdravotnických zařízení a přepočteného počtu pracovníků jsou uváděny k 31.12.2002.

**Tabulka 1: Tuberkulóza a respirační nemoci - ambulantní péče
v Plzeňském kraji v roce 2002**

Ukazatel	Plzeňský kraj	Okres						
		Domažlice	Klatovy	Plzeň- město	Plzeň-jih	Plzeň- sever	Rokycany	Tachov
Lékaři - přepočtený počet (úvazek) ¹⁾	25,14	2,00	1,97	13,41	2,24	1,60	1,92	2,00
SZP - přepočtený počet (úvazek)	46,65	3,00	5,00	27,35	4,40	1,60	3,70	1,60
Počet ošetření celkem	163 165	13 446	17 640	86 199	13 485	5 341	16 404	10 650
Počet ošetření na 1 lékaře - přepočtený počet ¹⁾	6 490	6 723	8 954	6 428	6 020	3 338	8 544	5 325
Počet obyvatel k 31. 12. 2002	549 374	58 895	87 680	163 791	68 495	73 610	45 574	51 329
Počet ošetření na 10 tisíc obyvatel	2 970	2 283	2 012	5 263	1 969	726	3 599	2 075

Poznámky

¹⁾ včetně smluvních pracovníků

Tabulka 1.1: Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, jinou mykobakteriózou nebo plicní rakovinou

Území	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou		
	skupina R1		skupina R2		Kuřáci s vysokým konzumem cigaret ¹⁾	Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu	Osoby s profesionální expozicí kancerogenů
	celkem	z toho děti 0-14 let	celkem	z toho děti 0-14 let			
absolutně							
Plzeňský kraj	2 718	5	2 978	236	7 403	18	188
Domažlice	99	1	198	22	1 386	12	60
Klatovy	267	-	183	59	425	-	-
Plzeň - město	1 473	2	1 986	115	3 033	3	25
Plzeň - jih	256	-	198	13	671	1	30
Plzeň - sever	65	-	197	12	266	-	3
Rokycany	392	2	171	11	442	2	58
Tachov	166	-	45	4	1 180	-	12
na 10 000 obyvatel							
Plzeňský kraj	49,47	0,60	54,21	28,26	134,75	0,33	3,42
Domažlice	16,81	1,06	33,62	23,38	235,33	2,04	10,19
Klatovy	30,45	-	20,87	44,04	48,47	-	-
Plzeň - město	89,93	0,90	121,25	51,66	185,18	0,18	1,53
Plzeň - jih	37,37	-	28,91	12,23	97,96	0,15	4,38
Plzeň - sever	8,83	-	26,76	10,02	36,14	-	0,41
Rokycany	86,01	2,88	37,52	15,82	96,99	0,44	12,73
Tachov	32,34	-	8,77	4,50	229,89	-	2,34

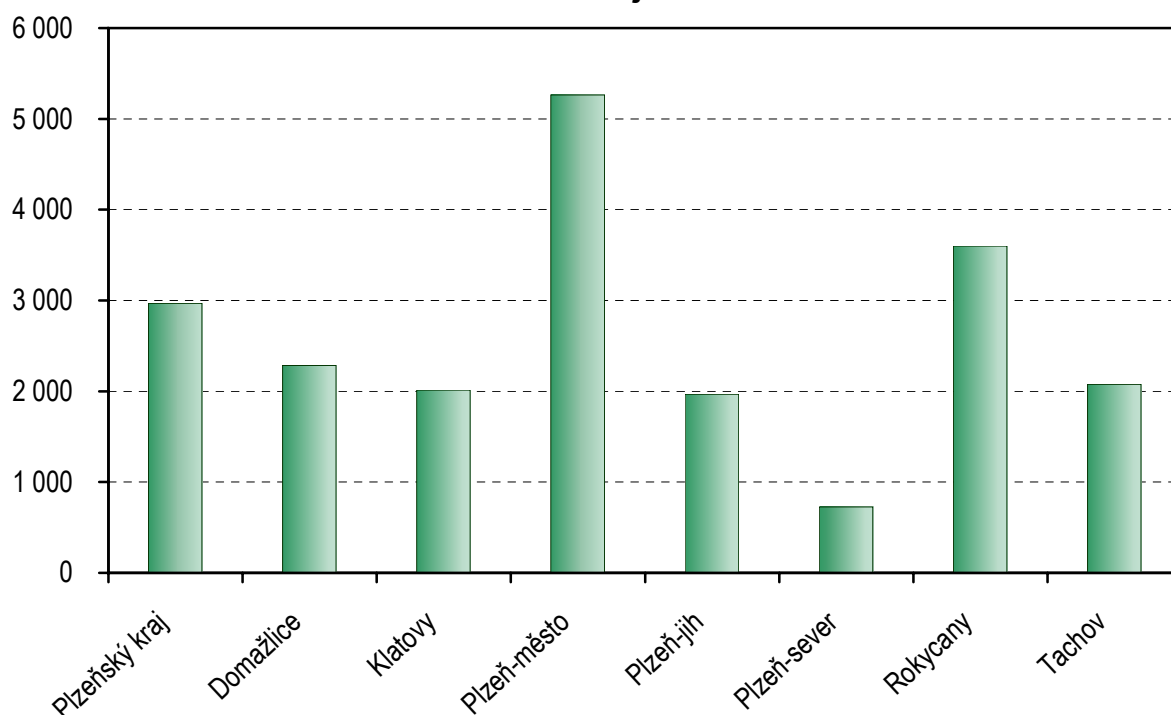
Skupina R1 - do této skupiny se zařazují osoby jestliže:

- a) mají závažné přidružené nemoci
- b) mají závažné přidružené podmínky
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií

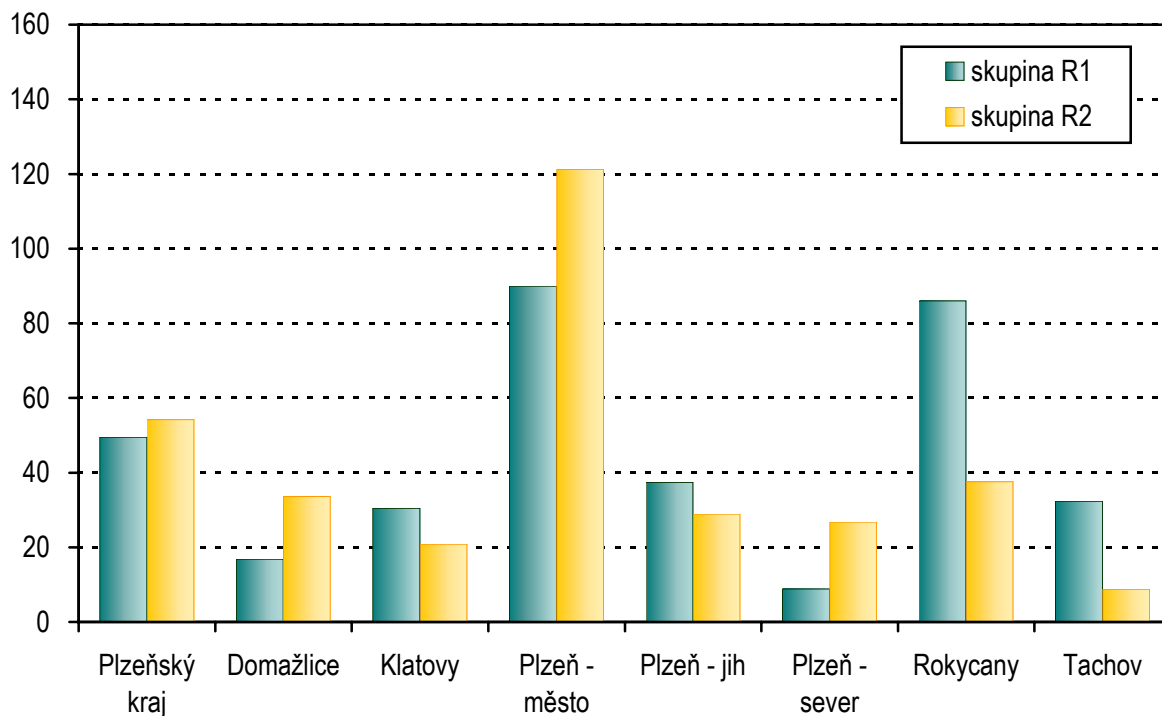
Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií.

¹⁾ U sledovaných kuřáků se jedná o množství vykouřených cigaret hodnocené těmito kritérii: osoby kouřící minimálně 20 cigaret denně po dobu 20 let, popř. ve věku nad 45 let.

**Počet ošetření v ambulanci péči TRN na 10 000 tisíc obyvatel
v Plzeňském kraji v roce 2002**

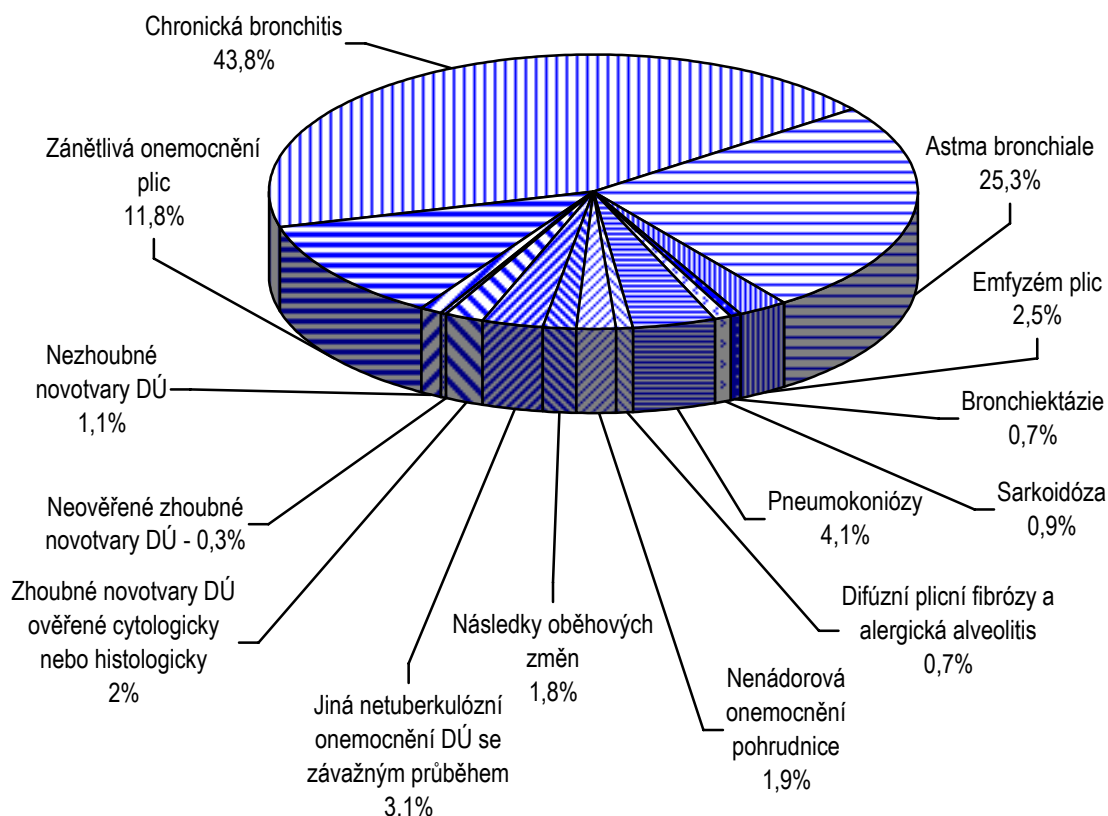
**Počet osob se zvýšeným rizikem onemocnění
tuberkulózou v roce 2002 na 10 000 obyvatel**

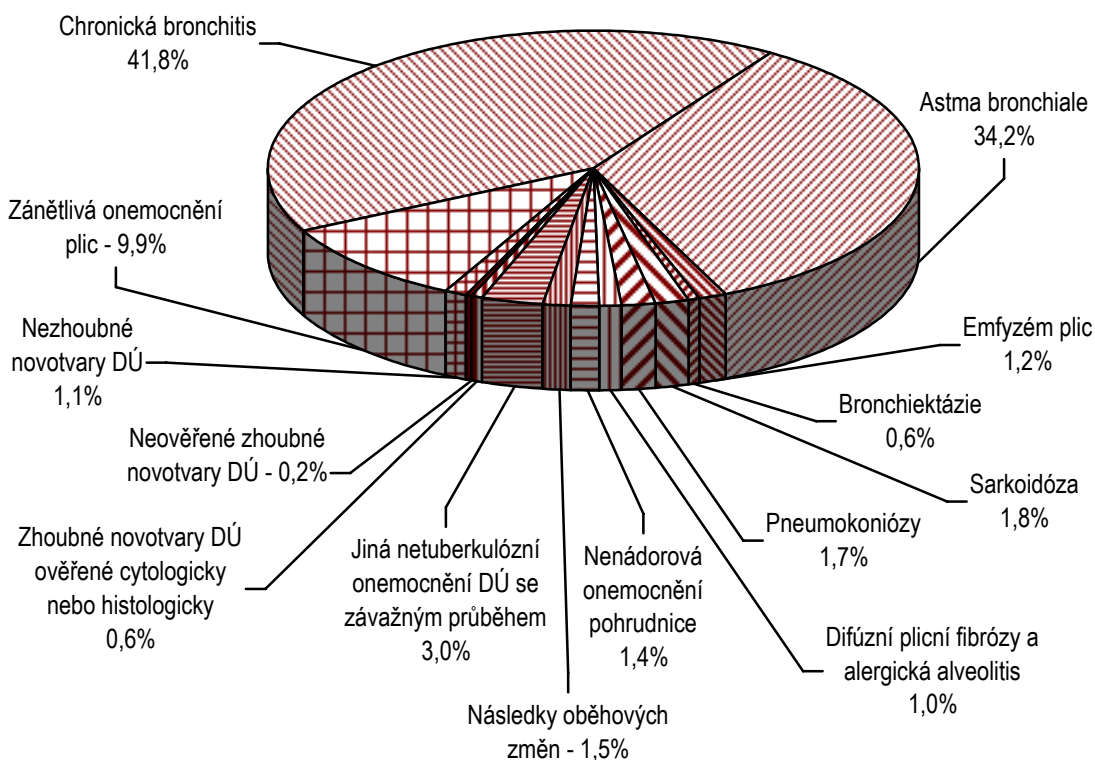
Tabulka 1.2: Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ) Plzeňský kraj - rok 2002

Onemocnění Diagnóza MKN 10	Celkem		z toho			
			děti (0-14 let)		osoby nově přijaté - nově zjištěná onemocnění	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33,C34.0-9,C39.9)	343	91	-	-	107	26
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	48	23	-	-	9	8
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4,D19.0)	197	148	1	2	18	11
Zánětlivá onemocnění plic (J12.0-9,J13,J14,J15.0-9, J16.8,J17.0-8,J18.0-9)	2 013	1 324	173	109	635	506
Chronická bronchitida (J41.0-8,J42,J44.0-9)	7 485	5 590	4	8	715	568
Astma bronchiální (J45.1-9,J46)	4 329	4 572	168	122	443	544
Emfyzém plic (J43.0-9)	424	166	-	-	26	14
Bronchiektázie (J47)	112	75	-	4	5	4
Sarkoidóza (D86.0,2)	155	243	-	1	13	14
Pneumokoniózy (J60,J61,J62.0-8,J63.0-8, J64,J65,J66.0-8)	713	222	-	-	24	7
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9,J84.0-9)	115	132	1	1	8	19
Nenádorová onemocnění pohrudnice (J86.0,9,J90,J91, J92.0-9, J93.0-9, J94.0-9)	320	190	2	2	44	29
Následky oběhových změn (I26.09,I27.0-9,I28.0-9)	299	198	-	-	34	31
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68.0-9,J69.0-8,J70.0-9,J80, J96.0-9,J98.0,4,6-9)	531	398	-	-	89	68
Celkem	17 084	13 372	349	249	2 170	1 849

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí v Plzeňském kraji v roce 2002 - muži

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí v Plzeňském kraji v roce 2002 - ženy

**Tabulka 2: Tuberkulóza a respirační nemoci - lůžková péče
v Plzeňském kraji v roce 2002**

Nemocnice		Lékaři přepočtený počet	SZP celkem	SZP u lůžka	NZP+PZP u lůžka	Průměrný počet lůžek	Využití lůžek ve dnech
Plzeňský kraj součet nemocnic	1990	9,43	31,00	27,00	8,50	90,00	275,4
	1995	7,89	34,71	31,71	9,59	90,00	286,1
	2000	10,19	33,28	31,28	9,48	75,50	249,4
	2002	11,29	34,70	32,70	9,46	77,00	261,8
Nemocnice s poliklinikou Klatovy	1990	1,70	7,00	6,00	0,50	30,00	260,5
	1995	1,70	8,00	7,00	0,59	30,00	268,9
	2000	2,31	7,35	6,35	0,48	20,00	192,5
	2002	2,39	9,00	8,00	0,46	20,00	275,6
Fakultní nemocnice Plzeň	1990	7,73	24,00	21,00	8,00	60,00	282,9
	1995	6,19	26,71	24,71	9,00	60,00	294,8
	2000	7,88	25,93	24,93	9,00	55,50	269,9
	2002	8,90	25,70	24,70	9,00	57,00	257,0
Léčebna TRN Janov zařízení celkem	1990	11,17	-	-	-	259,00	224,6
	1995	8,83	37,19	32,76	18,31	226,00	244,5
	2000	10,34	32,52	32,52	14,58	226,00	229,7
	2002	10,06	29,87	29,87	16,79	195,00	278,6
Psychiatrická léčebna Dobřany - odd. TRN	1990	0,85	-	-	-	80,00	254,3
	1995	2,00	16,00	14,00	10,00	80,00	321,2
	2000	1,76	14,00	13,75	7,60	62,00	281,2
	2002	1,76	15,00	13,00	8,00	62,00	307,3

**Tabulka 2.1: Tuberkulóza a respirační nemoci - lůžková péče
v Plzeňském kraji v roce 2002**

Nemocnice		Průměrná ošetřovací doba	Počet hospitalizovaných	Počet zemřelých	Průměrný denní stav obsazených lůžek		
					na 1 lékaře	na 1 SZP	na 10 tis. obyvatel spád. obl.
Plzeňský kraj součet nemocnic ¹⁾	1990	16,1	1 538	109	7,2	2,5	1,33
	1995	13,0	1 983	143	8,9	2,2	1,40
	2000	12,2	1 548	109	5,1	1,6	0,94
	2002	11,6	1 746	154	4,9	1,7	1,01
Nemocnice s poliklinikou Klatovy ²⁾	1990	25,3	309	51	12,6	3,6	1,44
	1995	19,6	411	48	13,0	3,2	1,50
	2000	14,5	265	29	4,6	1,7	0,72
	2002	15,6	353	55	6,3	1,9	1,03
Fakultní nemocnice Plzeň ³⁾	1990	13,8	1 229	58	6,0	2,2	1,28
	1995	11,3	1 572	95	7,8	2,0	1,36
	2000	11,7	1 283	80	5,2	1,6	1,01
	2002	10,5	1 393	99	4,5	1,6	1,00
Léčebna TRN Janov zařízení celkem ⁴⁾	1990	32,2	1 807	259	14,3	-	1,83
	1995	32,7	1 692	341	17,1	4,6	1,76
	2000	32,6	1 594	230	13,8	4,4	1,66
	2002	39,7	1 370	253	14,8	5,0	1,74
Psychiatrická léčebna Dobřany - odd. TRN ⁵⁾	1990	233,8	87	18	65,6	-	0,09
	1995	148,1	174	54	35,2	5,0	0,11
	2000	146,5	119	36	27,1	3,5	0,08
	2002	139,6	137	30	29,7	4,0	0,08

Poznámky

Spádové oblasti nemocnic a léčeben vznikly historicky a stále jsou v rozhodujícím počtu případů dodržovány (odsouhlaseno s vedoucími lékaři).

¹⁾ spádová oblast - Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov
(v letech 1990 - 1995 bez Tachova)

²⁾ spádová oblast - Domažlice, Klatovy

³⁾ spádová oblast - Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov,
(v letech 1990 - 1995 bez Tachova)

⁴⁾ spádová oblast - Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, z ostatních krajů cca 10% pacientů

⁵⁾ spádová oblast - pacienti s psychiatrickou + TBC diagnózou ze všech českých krajů, mimo Moravy

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se údaje nevykazovaly.